

Andreu Rigo Sureda

PREGÓ DE SETMANA SANTA

Felanitx, 1997

A la Cafèria de
Sant Agustí
amb gratitud i
respecte per les
seves obres.

Andreu Riera

AJUNTAMENT DE FELANITX

Andreu Rigo Sureda

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

el divendres de Passió,

dia 21 de març de 1997.

Confreres de Sant Agustí, benvolguts felanitxers:

En primer lloc vull agrair a la Confraria de Sant Agustí l'honor d'haver-me convidat a fer aquest pregó, el que fa 40. Aquest honor té per a mi un significat molt personal, no solament perquè a pesar d'haver viscut molts anys a fora me sent molt felanitxer sinó també perquè vaig néixer i viure en el carrer i barri del Convent i els meus pares i padrins se varen casar a la capella de Sant Nicolau.

Avui de matí he pujat al Calvari d'on, fent poques passes, podem veure els voltants del nostre poble. Veient els foraviles un dia com avui, el primer de la primavera, el cel blau mediterrani i la mar a l'horitzó me fan sentir a ca meva i me desperten el record de tants costums nostres d'aquests dies de Setmana Santa: els Dotze sermons, el Davallament, l'Encontrada, el salpàs, les campanades del Dissabte de glòria: quan èrem nins corríem a rentar-nos la cara amb aigua del pou abans que s'aturassin de tocar. Tornant al paisatge vist des del Calvari, un pot apreciar com al llarg d'anys i generacions, els nostres avantpassats han anat modelant el paisatge del nostre entorn en la imatge de la passió i crucifixió del Crist, que anit ens reunim a commemorar.

Caminant pels carrers de Felanitx, hi trobam les estacions de la creu, que se repeteixen pujant en el Calvari i en el camí vell de Sant Salvador. Alçant els ulls més amunt, hi veim la creu d'es Picot. Pels camins, hi troban creuers pertot arreu. Aquests elements religiosos coronen el paisatge de Felanitx i el de tants d'altres pobles de Mallorca. Per tot l'entorn cristià, el simbolisme de la creu ens recorda el misteri de com la mort humiliant de Jesús se transformà en una victòria que vint segles després encara dura i és el motiu per què estam aquí avui.

Aquestes imatges ens duen a uns temps i a uns llocs llunyans i voldria anit descriure el context històric, religiós i polític dels darrers dies de la vida de Jesús. Cercar la Palestina d'aquell temps és fer un camí a través de la història de 2000 anys i a través de les cultures que han deixat una marca en aquesta cruïlla de civilitzacions i conflictes. Per exemple, a Jerusalem, en el primer nivell d'excavacions arqueològiques, s'hi troben les fortificacions del soldà Suleiman el Magnífic, de l'any sis-cents, o una torre del temps de les croades; baix de la torre, hi ha un paviment de l'època de la primera dinastia musulmana; a davall hi ha un edifici bizantí, i encara més endins, les restes del campament de la desena legió romana. Finalment, encara més avall, hi trobam els carrers del temps del rei Herodes i Jesús.

El rei Herodes, l'Herodes que tots coneixem per la matança dels innocents, a la par de la seva crueltat, és també conegut com un gran constructor. Féu un centre administratiu i defensiu així com un palau reial a la part de ponent i al nord de la ciutat alta de Jerusalem, però el seu projecte major va esser la reconstrucció total del temple. En va engrandir la base i encara que, del temple mateix, com tots sabem, no en queda res, aquesta base ha sobreviscut com a

testimoni de la seva grandiositat. La plataforma del temple estava construïda de grans peces de pedra, tenia quatre-cents metres de llarg i més de tres-cents metres d'ample. Ocupa quasi cent trenta mil metres quadrats, prop de vint quarterades. Els patis interiors tenien folres d'or, i trompetes de plata tocaven cada matí a trenc d'alba. En el temple, hi havia vint mil funcionaris i setze mil treballadors que durant anys construïren aquesta obra grandiosa. La majoria dels patis estaven prohibits sota pena de mort als qui no eren jueus, i el pati interior propi només estava obert als jueus mascles en bon estat de salut. En els patis exteriors, dits dels gentils, era on hi havia els animals destinats als sacrificis i on una persona era jutjada per la mesura del seu sacrifici més que per la seva pietat. Els pelegrins normalment compraven els animals als mercaders per estar segurs que els sacerdots els trobarien adequats, purs, per al sacrifici. Igualment la moneda romana s'havia de canviar amb moneda del temple; la romana no servia perquè tenia l'efígie del Cèsar i era per tant ofensiva. Per aquests motius hi havia en el temple els mercaders i els canvistes.

Excavacions que s'han fetes en temps recents demostrin l'esplendor d'aquesta edificació i demostrin que n'Herodes havia pensat en tot. Cada any visitaven el temple cents de mils de pelegrins. Per arribar-hi n'Herodes va crear un gran vol d'escales de seixanta metres d'ample. La particularitat d'aquestes escales és com resolen un problema que preocupava els arquitectes de l'antiguitat, és a dir, com fer-ho perquè els feels s'aproximassin al temple amb un esperit de reverència. A Atenes, els escalons que duen al Partenon tenen més de mig metre d'alt per forçar els visitants a pujar com si l'escalassin. A Jerusalem la solució és de tenir escalons amples alternant

amb escalons estrets. Així la gent havia de fer una passa, dues passes, una passa, dues passes i al final arribaven al temple a poc a poc i més preparats per a entrar-hi.

El temple de Jerusalem ocupava el lloc central de la vida jueva i ocupa el lloc central del drama de la darrera setmana de la vida de Jesús. És en aquest temple on Jesús, com tots els bons jueus, havia anat amb freqüència en el curs de la seva vida. A quaranta dies per esser-hi presentat. Fou llavors quan els seus pares varen fer ofrena d'una parella de coloms i el vell Simeó va dir que Jesús seria la causa que molts caiguessin i s'aixecassin a Israel. És també aquí on, quan tengué dotze anys, discutí amb els doctors de la llei. Segon l'evangeli de Sant Joan, Jesús va anar a Jerusalem tota la seva vida respectant les festes jueves: Pasco, Pentecostés, la Festa dels Tabernacles.

A la mort del rei Herodes, que havia regnat 30 anys com a rei client de Roma, Palestina va esser dividida entre els seus tres fills. L'emperador August els va permetre utilitzar el títol de príncep. N'Arquelau regnava a la part central de Palestina, amb la capital a Jerusalem, i n'Herodes Antipas governava Galilea al nord i Perea a llevant. A en Felip, li tocaren les parts més remotes del regne de son pare. El govern de n'Arquelau era tan opressiu que una delegació de Judea i Samaria va anar a Roma per demanar la seva destitució solament dos anys després de la mort de son pare. L'emperador August hi va estar d'acord i convertí la seva part de Palestina en província romana, governada directament per Roma. Com que era una província petita, el governador no tenia rang de *senator* sinó solament de cavaller. En temps de Jesús, el governador o prefecte era en Ponç Pilat. Estava establert a la costa, essent així la capital Cesarea Marítima. Jerusalem terra endins va quedar com el centre religiós jueu

on residia el gran sacerdot que els romans nomenaven i reconeixien com el representant del judaisme subjecte al poder laic del governador.

Aleshores el judaisme estava dividit en diversos grups. Els fariseus eren els caps de fila espirituals que controlaven les sinagogues. Els saduceus dirigien la litúrgia en el temple i en controlaven les finances. Els escribes o doctors de 1a llei, experts en el judaisme, feien costat als fariseus o als saduceus. Tots ells professaven un estricte monoteisme en contrast amb les creences dels romans, que eren politeistes, així com ho eren els grecs i els orientals helenitzats que es trobaven a la província romana del llevat.

L'única manera en què els feels podien compensar els pecats era en el penediment i els sacrificis. El temple era l'únic lloc a on els sacrificis podien fer-se. Així que els saduceus tenien un monopoli valuós i estaven lluny de l'esperit tradicional d'aquells que creien que Déu no es trobava a palaus. L'aristocràcia saducea vivia a viles de pedra d'estil greco-romà amb pisos de mosaic i parets decorades amb frescos. S'han trobat àmfores de vidre fi on guardaven bons vins importats. En realitat col·laboraven amb els romans pagans tant com n'Herodes mateix.

Els fariseus defensaven més l'esperit de la llei jueva i, segons l'historiador Flavi Josep tenien la multitud de la seva part. Creien, contràriament als saduceus, en una vida més enllà de la vida terrenal i per tant que els morts havien d'esser enterrats i no cremats. Encara que no tenien una oposició activa al govern romà, tampoc no era que li tenguessin gran simpatia. Una secta més exagerada de fariseus era la dels zelotes que des del temps de n'Herodes havien fet temptatives d'insurrecció a Galilea i aquesta regió era coneguda com el lloc on els zelotes tenien més força.

Malgrat els saduceus i els fariseus, era un temps en què no mancaven individus o grups com els essenis, que oferien camins cap al regne vertader de Déu enrevoltats d'una pietat monàstica. N'hi havia que se tancaven lluny en comunitat i duien una vida senzilla, fent feina, pregant i compartint el que tenien amb els necessitats.

Tots aquests grups tenien com a objectiu unificar el poble jueu davant Déu. Sentien la necessitat d'un altre David, d'un Messies, d'un cap espiritual o per alguns, com els zelotes, d'una figura militar que restabliria la independència d'Israel.

No és sorprenent que Roma tengués dificultat de governar Palestina. A causa dels malentesos continuats amb els seus habitants, era bo de fer arribar a punts conflictius. En temps de la vida pública de Jesús, hi faltaven encara uns anys perquè aquests conflictes desembocassin en una guerra oberta com va passar l'any 66 i el 132. Les tensions més agudes se devien sobretot als impostos alts que els romans exigien d'un país pobre. Enmig d'aquest ambient tens, sortien amb freqüència revoltosos que parlaven de les aspiracions del poble, seculars i religioses, i que eren mirats amb ulls sospitosos per les autoritats romanes i per les autoritats jueves també.

El món palestí de fa dos mil anys era, doncs, conflictiu i inestable com ho és encara avui. La violència no afectava solament el nivell polític sinó també el nivell personal de la vida quotidiana. L'any 1968, arqueòlegs varen trobar un cementeri a Herodia, a la part nord de Jersalem. De trenta cinc esquelets examinats, almenys nou foren víctimes de mort violenta. Un jove va morir a la creu amb les cames rompudes com els lladres que moriren amb Jesús. Un altre havia mort com Sant Llorenç, un infant morí d'una

fletxada, una dona vella morí d'un cop de maça darre-re el cap.

Els temps de les festivitats jueves principals a Jerusalem eren particularment perillosos. En el segle anterior a Jesús, sabem que hi va haver almenys quatre sublevacions serioses durant festes religioses. Per assegurar el control de la multitud, el prefecte romà i tropes addicionals anaven de la capital, Cesarea Marítima, a Jerusalem durant les celebracions majors. Els soldats romans patrullaven fins i tot els terrats dels pòrtics del temple per vigilar millor les multituds. Així s'explica que en Pilat se trobàs a Jerusalem el vespre del darrer sopar.

En Ponç Pilat és una figura històrica molt controvertida i de qui tenim testimonis fora del que ens en contenen els evangelis. L'any 1961 trobaren una dedicatòria romana que duia el seu nom com a prefecte de Judea i és anomenat per l'historiador Flavi Josep. Curiosament parla d'ell en relació a dues demostracions de resistència passiva al domini romà. L'ocasió de la primera fou que ofengué el poble jueu en desplegar a Jerusalem els estendards romans amb imatges del Cèsar. Recordem que el judaisme prohibia el desplegament d'imatges. En Pilat era a Cesarea Marítima i una multitud engrescada enrevoltà la seva residència demanant que se'ls endugués. Quan en Pilat la refusà, la multitud se va ajeure p'en terra i va quedar-hi cinc dies i cinc nits. En Pilat els va fer enrevoltar de soldats que avançaren cap a ells amb les espases en alt. Els jueus doblegarent el coll cridant que estaven disposats a morir abans de desobeir la llei. En Pilat sorprès de la intensitat dels seus sentiments va ordenar que els estendards fossin llevats de Jerusalem.

La segona demostració fou en l'ocasió de l'ús de l'impost del temple per edificar un aqüeducte. Aquí es

veu que en Pilat havia après de l'experiència anterior i va mesclar pel mig de la gent soldats amb vestits de paisà a damunt l'armadura. Els soldats tenien ordres de no mostrar les espases però de pegar a la gent de part de darrere amb porres. Aquesta treta va esser més efectiva. La gent es va dispersar i n'hi va haver que varen morir dels cops o trepitjats pels qui fugien.

Un contemporani d'en Pilat ens descriu aquest personatge a una petició feta a l'emperador Calígula. Ens diuen que era una persona que subornava, insultava, robava i executava contínuament. Els seus deu anys a Palestina foren marcats per una crueltat fora del comú, fins i tot per a aquell temps. Fou remogut del càrrec per l'emperador l'any 36, precisament per la gran quantitat d'execucions arbitràries.

Jesús havia començat la seva missió a Galilea. Al cap de més de dos anys s'havia enemistat amb els fariseus, saduceus i escribes. També havia cridat l'atenció de n'Herodes Antipas. El qui havia ja arrestat i fet executar Sant Joan Baptista sospitós de tenir objectius revolucionaris. Els evangelis ens diuen que la missió de Jesús a Galilea no fou ben rebuda. Jesús digué a Betsaida que si els miracles que havia fet els hagués fets a Tír o Sidon els pagans s'haurien pene-dits, i també a Cafarnaüm comentà que si els miracles els hagués fets a Sodoma, Sodoma hauria fet penitència i encara existiria (Mateu 11.21-23).

A Galilea ja hi havia hagut complots per fer callar Jesús i fins i tot contra la seva vida. Tenien l'origen a Jerusalem i al país envoltant (Joan 7.1). Havent des-pertat l'oposició dels fariseus i escribes a Galilea, era natural que l'oposició fos encara més forta a Jerusalem. El pas de Galilea a Jerusalem fou paulatí, i Jesús va anar acostant-se a Jerusalem passant un

temps curt a la principalitat del nord de Palestina i quedant en els poblets dels entorns de Cesarea Philipi i de Jerusalem.

Els evangelis no ens donen informació topogràfica de Jerusalem ni ens diuen amb qui estava Jesús ni qui eren els seus amics. Per als evangelis sinòptics el viatge a Jerusalem és emblemàtic, és el viatge on Jesús mateix és el sacrifici i l'ofrena. Per entrar-hi Jesús escollí el moment que hi havia més pelegrins de tot l'any. La tradició era que cada jueu havia d'anar almenys una vegada a Jerusalem cada any. Aleshores estaven massa repartits pel món antic per a complir tots, però els qui podien hi anaven amb dones i fills encara que només els homes en tenguessin l'obligació. Així la població normal de Jerusalem d'un es trenta mil persones arribava per les festes dels Àzims a cent trenta mil. La majoria dels pelegrins havia d'arribar una setmana abans perquè la Bíblia prohibeix que ningú amb cap impunitat de mort celebri la festa. Aquesta impuresa s'adquiria si durant l'any s'havia estat a la mateixa habitació que un mort, si havien tocat o havien caminat damunt una tomba. El procés de purificació durava set dies. El tercer dia i el setè l'impur era beneït amb una mescla de cendra de vedell roig i aigua. Després de la segona beneïda l'impur se rentava i rentava els seus vestits.

Les darreres etapes del viatge a Jerusalem se devien fer a peu com una indicació de respecte i devoció. Costum que ha sobreviscut fins a temps recents. Quan els anglesos prengueren la ciutat de Jerusalem als turcs l'any 1917, el general anglès va desmuntar a la porta de Jaffa. Jesús va fer tot el contrari i va entrar muntat en un ase. Aquest fet és doblement curiós perquè Jesús no usà transport animal en cap altra circumstància.

L'anada a Jerusalem se pot veure com un gest dirigit a l'aristocràcia saducea i al seu materialisme. Emprant un animal humil, un ase, donava a entendre la senzillesa del seu missatge. Un cavall hauria donat la impressió d'ostentació i tal vegada un aspecte militar a la seva entrada. També se pot veure com una falta del respecte degut a Jerusalem essent el costum d'entrar-hi a peu. Sobretot si tenim en compte que poc després Jesús va netejar el temple, la base del poder saduceu, de mercaders i cambistes. Encara que la neteja no fos més que un exemple, combinat amb el seguiment popular que Jesús tenia, els membres de l'aristocràcia saducea se n'havien de sentir amenaçats. Recordem aquí també que no gaire temps abans d'anar a Jerusalem Jesús, havia alimentat cinc mil persones en el desert. Allà els arengà a oblidar les seves bregues i diferències, a abandonar el terrorisme polític i sometresse a Déu. Després d'aquest esdeveniment la multitud el volia fer rei i Jesús va escapar-se'n.

Després de l'entrada, Sant Marc descriu tres visites de Jesús al temple. La primera tira en terra les taules dels cambistes. La segona discuteix amb les autoritats religioses sobre si la figura de Sant Joan Baptista era o no del cel. Perquè les autoritats no seguien Sant Joan, tenen resquemor a admetre que era del cel, però tenen por de la reacció del poble si neguen que Sant Joan tenia inspiració divina ja que Sant Joan havia gaudit d'un gran seguiment popular. A la tercera veu que els pelegrins fan almoina i una viuda pobre dóna dos cèntims; Jesús comenta que ella ha donat més que ningú, perquè els altres han donat allò que els sobra i ella tot quant té. (Marc 11). Deixant el temple la darrera vegada, se gira, contempla l'arquitectura extravagant de n'Herodes i diu que no en quedara pedra damunt pedra.

Aquesta actitud crítica despertà ressentiment. Obsessionats per expulsar Roma de Palestina, els jueus havien oblidat per què el temple havia estat construït. La pregària del rei Salomó amb ocasió de la consagració del primer temple reconeix que mentres el monoteisme estava adornat per l'arquitectura, no la necessitava: "el cel i el cel dels cels no tenen lloc per a tu: encara menys en té aquesta casa que t'he feta" (I Reis 8:27). Així és com pensa Jesús quan diu a la Samaritana que no hem de pregar al pare a la seva muntanya sagrada, com feien els samaritans, o a Jerusalem, sinó amb l'esperit i en veritat.

Ja a en aquell temps n'hi havia que trobaven que el culte del temple havia anat més allà de l'esperit del judaisme pur. Trobaven els sacerdots corruptes i que els sacrificis ofenien la puresa ritual. Quan hi havia festes se sacrificaven mils d'anyells i coloms. Un any per Pasco s'arribaren a sacrificar 255.000 anyells. L'olor de sang i carn torrada hauria superat l'aroma de l'encens. Els crits dels mercaders i els gemecs dels animals que els tallaven el coll se mesclaven amb les veus dels sacerdots i pelegrins entonant les pregàries.

El Dijous Sant a vespre Jesús fou arrestat a Getsemaní, a la muntanya de les Oliveres. És l'únic lloc de Jerusalem que sabem amb tota certesa que és el mateix on va pregar Jesús. Té un aire trist i solemne. Jesús va esser primer entrevistat per N'Anàs i després En Caifàs reuní el Sanedrí per a jutjar-lo. El Sanedrí o Gran Consell Jueu havia estat revivat pels romans per aconsellar els prefectes, funcionava com a tribunal a la zona del temple i tenia en general la responsabilitat d'aplicar el dret jueu. El gran sacerdot dirigia les deliberacions del Sanedrí. En Caifàs, el gran sacerdot d'aquell moment, ho fou deu anys. Un fet poc comú que demostra fins a quin punt cooperava amb els romans.

L'acusació en contra de Jesús era doble. Per una part l'acusen, segons Sant Marc, d'haver dit que derruiria el temple. Això era una ofensa molt seriosa no solament en contra de la llei i l'ordre públic, sinó també contra la religió jueva. Per una altra part, Sant Mateu diu que va dir que ell podria destruir-lo si volia i refer-lo en tres dies. L'evangelí de Sant Joan diu que quan Jesús parla així se refereix al seu propi cos i a la resurrecció després de la mort. Fos com fos, a un temps de tensió política aquestes manifestacions haurien fet sospitar de les intencions de Jesús.

L'altre retret era que pretenia ésser el Messies i el Fill de Déu. Les respostes que donà al gran sacerdot i Pilat eren ambigües i varen ésser enteses com una admissió de culpa. Pretendre ésser el Messies no hauria estat jutjat criminal. Molts altres ho varen pretendre sense conseqüències greus. Més delicat era que Jesús se consideràs el Fill de Déu que podia perdonar els pecats. Com que els jueus consideraven la capacitat de perdonar els pecats com una prerrogativa solament de Déu, la conseqüència lògica era que Jesús era diví. Així el monoteisme jueu quedava romput. Jesús havia mal usat el nom de Déu. Ja abans, segons l'evangelí de Sant Joan, els jueus li havien dit que l'apedregarien perquè havia blasfemat, perquè éssent solament un home, reclamava ésser Déu.

Quan Jesús no va negar ésser el Fill de Déu, Caifàs va agafar les seves vestidures i les va esqueixar. La sentència era de condemnar-lo a mort. Així era reconegut en el Levític i el Deuteronomi. Però el Sanedrí no va fer cap esforç per executar la sentència. Segons Sant Joan perquè els jueus tenien drets limitats en quant a la jurisdicció criminal. Que en tenguessin o no és una matèria controvertida, però sia com sia varen considerar prudent deixar la decisió de vida o mort al representant de Roma.

En Caifàs havia avisat abans el Sanedrí que l'existència de Jesús podia afectar les relacions amb les autoritats romanes. Al transferir-lo als romans, va canviar els termes del retret, conscient que els prefectes romans tendrien poc interès a aplicar la pena de mort per ofenses teològiques. Així és que quan el cas és presentat a Pilat el retret és presentat de foma política i se concentra en el fet que Jesús no havia negat que era el Messies. El Messies esperat tradicionalment era el Messies que seria el Rei dels Jueus. Qualsevol que digués ésser el rei dels jueus era bo de fer presentar-lo com si se rebel·làs contra l'emperador romà.

En Pilat ja havia tengut una sèrie d'incidents violents i probablement volia evitar prendre responsabilitat en una qüestió tan complicada. Els evangelis el mos pinten dèbil i vacil·lant. Pareix que els evangelistes desitjaven demostrar que no hi havia problema entre els cristians i els romans i que havia intentat salvar Jesús. Això s'explica per l'època en què se varen escriure els evangelis després de la revolta jueva.

Mentres en Pilat tractava almenys de passar el problema als jueus, ells cridaren que si el deixava anar volia dir que no era amic de l'emperador. Pilat no se podia permetre que se queixassin d'ell a Roma i va acceptar d'examinar-lo. Les respostes de Jesús, que no diu sí o no degueren sorprendre Pilat. Els romans no estaven acostumats que els acusats no se defensassin. Aquí Pilat fa encara un altre intent si no de salvar-lo, almenys d'evitar de condemnar-lo.

N'Herodes Antipas, príncep de Galilea i Perea, també se trobava a Jerusalem per les festes de Pasco i com Jesús era de Galilea, Pilat va provar de passar el cas a Antipas. Encara que les acusacions corresponien més a Judea que als territoris d'Antipas, era normal

per als governadors de la província consultar jueus importants sobretot els membres de la casa reial d'Herodes. L'evangeli de Sant Lluc diu que Pilat ho féu així com una cortesia per amillorar les seves relacions, que passaven per un mal moment. N'Antipas no va voler-ne saber res i va enviar el presoner de volta a Pilat immediatament. Finalment, després de l'incident d'En Barrabàs, Pilat arribà a la conclusió que el fet de Jesús de no voler negar que era el Rei dels Jueus era suficient per demostrar els seus objectius traïdors i així el va condemnar a morir pel càstig romà de la crucifixió.

Jesús morí abandonat dels seus i l'enterrament i tot fou fet per un membre del Sanedrí que no havia estat d'acord amb la sentència, Josep d'Arimatea, que va demanar a Pilat permís d'enterrar-lo fora de la fossa comuna on enterraven els criminals.

El càstig brutal de la crucifixió era corrent en els temps romans. Quan la revolta d'Espartaco va fracassar, els romans crucificaren set mil esclaus a la via Apia sortint de Roma. N'Alexander Jannaeus crucificà 800 fariseus un mateix dia. Com un crucificat més se distingeix dels altres? Ho podem entendre només si prenim plegats la seva vida i treballs¹. Contràriament a d'altres fundadors de religions que moriren de forma tanquil·la i serena —Moisès, Confucí, Buda i Mahoma— Jesús mor crucificat. La vida pública de Jesús que acaba amb aquesta setmana tràgica a Jerusalem explica per què no va morir d'un atac de cor o un accident. Com podia, la jerarquia, deixar aquest radical anar-se'n en pau? Del seu punt de vista l'enemic de la llei era l'enemic del poble. El gran sacerdot era responsable davant el prefecte romà per l'ordre públic a Judea i en particular a Jerusalem. Si ell no intervenia, el prefecte ho faria de forma militar i la situació podia arribar a excessos.

En tant que els soldats del temple arrestaven i el gran sacerdot jutjava, hi havia poca possibilitat d'una confrontació entre els jueus i les tropes romanes. Per això en Caifàs diu al Sanedrí reunit, “no ho enteneu; vosaltres no ho veis que és millor si una persona mor pel poble que si tot el poble mor”. Les condicions polítiques, religioses i socials no permeten separar religió i política. Qualsevol que començàs un disturbí a l'esfera religiosa també alterava l'ordre polític. El conflicte polític amb l'autoritat romana era solament una conseqüència del conflicte religiós amb la jerarquia jueva.²

Després del desastre del final de la seva vida, què li va donar la força perquè les seves ensenyances se transformassin en una religió que canvià el món? La història de la Passió se transformà perquè hi ha també una història de Pasco. Primer havia de pagar el preu de la mort per rompre radicalment amb la llei i fer possible una llibertat nova, una existència nova, una persona nova.³

La predicació de Jesús està dominada per la creença que ell inaugurava el regne de Déu a la terra. Els jueus havien cregut que com a consol per les seves misèries un dia aquest regne arribaria. El que era molt nou era que sota la guia de Jesús aquest regne estava començant a arribar llavors. Joan Baptista en preparació del regne de Déu havia ordenat als seus seguidors que s'apenedissin, que caviassin d'actitud i mentalitat, solament així podien entrar en el regne de Déu. Segons Sant Joan i Jesús els pecats una vegada confessats serien oblidats. Un concepte revolucionari des del punt de vista de les creences jueves, segons les quals solament Déu podia perdonar els pecats.

El cristianisme s'ha estès i ha sobreviscut per la seva adaptabilitat. Diu l'epístola als hebreus que

“Jesús és el mateix, ahir, avui i per sempre”⁴. Jesús és vist diferent a cada país i cada època. El cristianisme ortodox i heterodox és un intent continuat d’entendre Jesús. Ell ha estat la figura dominant de la història de la cultura occidental. Ell va demostrar el nivell més alt on pot arribar un ésser humà. El que aconseguí com individu a pesar de l’oposició del seu entorn és el que ens dóna coratge i ens inspira. Dins l’església i fora d’ella la seva persona i el seu missatge són “bellesa sempre vella i sempre nova;” com deia Sant Agustí,⁵ que ens acompanyi i renovi en aquestes festes de Pasco! Molts d’anys!

¹ H. Küng, *On being a Christian* (1968) p. 335.

² *idem.*, pp. 336-37.

³ *idem.* 391.

⁴ Hebreus 13,8.

⁵ *Confessions*, 9,27-38.

BIBLIOGRAFIA

M. Grant. *Jesus* (1977)

J. Pelikan, *Jesus Through the Centuries* (1985)

E.P. Sanders, *The Historical Figure of Jesus* (1993)

A.N. Wilson, *Jesus, a life* (1992)

I. Wilson, *Jesus: The evidence* (1984)

